

Halász László:

A túl hosszú öregség büntetéssé átalakuló jutalom

ÉS 2021. március 12-13. oldal

“Az öregség is szenvedés, a betegség is szenvedés, a halál is szenvedés.” Az öregség elmaradhatatlan társairól szolt ekképpen Buddha. Némi friss kiegészítéssel próbálkozom – magam mögött hagyva utolsó könyvem (*Végletek között*, 2019) terjedelmes zárófejezeteit.

Előny, bár szerfelett kétes előny közvetlenül megélni öregségünket és karnyújtásnyira lévő halálunkat, róluk beszélni pedig már-már kérdésnek hat. Az öregség addig kíméletes, amíg apró botladozást nem számítva urai vagyunk testünknek. Érzékszerveink, izmaink, ízületeink, csontjaink alig várják, hogy függetleníthessék magukat. Sajnos az öröm nem tölti ki eléggé – holott kellene - napjaimat, hogy még most is gond nélkül képes vagyok járni-kelni. Nem kifutok majd, hanem kimegyek, netán kívánszorgok az időből. Ami megfontoltságnak látszik, voltaképpen tehetetlenkedés, párosulva növekvő bizonytalanságérzéssel. Felszabadulni a cselekvéskényszeretől mámorító, de nem a kezdeményezőkéesség elvesztésének és sokféle rutin leépülésének kíséretében. Az önreflexió pusztá cselekvéspótlékká sínylik. Az öregség nem olyan, mint egy tünetekben gazdag végzetes betegség, hanem csakugyan az.

...

Betörés, rablás, autólopás, nemi erőszak, terrorakció elkövetői és gyakorta kezdeményezői vajmi ritkán öregek. Az életerő elapadása határozottan jót tesz az erkölcsi állapotnak. Emberszeretőnek nehéz lenni, öregséget szeretőnek lehetetlen. Az öregség ellen hogyan lázadnék, amikor a lázadás legfőbb oka: ebben-abbán elgyengülés alkalmatlanná tesz rá. Veszélyesen élni - így a futurizmus. Leértékeltlen élni – így az öregség. Rossz olyan könyvként érezni magam, amelyet már nemigen lapoznak fel. És ha – divatosabb képpel – el nem mentett üzenet lennék? Vannak még választási lehetőségeim.

Hej, amikor hatvanegy(néhány) éves voltam! Az öregség ifjúkora. Bizonyos életkor felett már a munka meg a kíváncsiság sem véd meg az öregségtől. Tudom, hogy öreg vagyok, érzem, hogy az vagyok, és immár annak is látszom. Csak eljutottam a tökéletes harmóniához. Mégis, amikor hallom, olvasom, hogy X nyolcvan éves lett, magamban felkiáltok: milyen öreg! Mintha időn kívüli kortalan lennék, és nem közelebb a kilencvenhez, mint a nyolcvanhoz...